

OKRESNÉ RIADITEĽSTVO POLICAJNÉHO ZBORU V KOŠICIACH - OKOLIE

Trieda SNP 35, 040 11 Košice

Obečné úrady v okrese
Košice - okolie

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

ORPZ-KS-VO1-19-018/2020

Vybavuje/linka

kpt. Mgr. Rastislav Štefan

Košice

18. 05. 2020

Vec

Podklady do preventívnych opatrení na ochranu seniorov pred podvodnými konaniami pod vymyslenými legendami a domácim násilím v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID - 19
- žiadosť o spoluprácu

Policajný zbor aj v čase pandémie spôsobenej ochorením COVID-19 upozorňuje občanov, najmä seniorov na páchanie podvodov a krádeží pod vymyslenými legendami s rôznymi emotívnymi príbehmi, ktorými sa podvodníci snažia získať dôveru seniorov, dostať sa do ich príbytkov, lokalizovať miesto ich úspor a v nepozorovanej chvíli od nich podvodne vylákať alebo ich okradnúť o celoživotné úspory.

Podvodníci najčastejšie volajú seniorom na ich pevné linky alebo mobily, ako ich príbuzní alebo známi (napr. vnuk, syn, brat) a súrne žiadajú požičať peniaze na rôzne účely. Tiež sa predstavujú ako lekári a oznámia seniorom, že ich príbuzný spôsobil vážnu dopravnú nehodu, leží v nemocnici, nemôže komunikovať, lebo si pri nehode odhryzol jazyk a súrne potrebuje peniaze na vyplatenie škody, ošetrovanie a neoznámenie prípadu polícii. Vyskytujú sa aj prípady, kedy sa páchatelia predstavujú v telefóne ako pracovníci elektrární, plynární alebo vodární (zneužívajúc situáciu pri odpise elektrickej energie, vody alebo plynu).

V súvislosti so vzniknutou situáciou pandémie COVID-19 sa vyskytli prípady, kedy podvodníci kontaktovali seniorov telefonicky, že im prídu zmerať teplotu, ponúkali im na predaj rôzne filtre, dezinfekčné gély a ochranné rúška.

Páchatelia seniorov vždy dôrazne žiadajú, aby nikoho z príbuzných nekontaktovali, s nikým túto záležitosť nepreberali a striktne dodržiavali ich pokyny. Úmyselne volajú viackrát za sebou, aby seniorom zabránili kontaktovať svojich príbuzných alebo iné osoby, ktorým dôverujú. Pre peniaze chodia osobne a tiež ponúkaný tovar prinesú seniorom do ich príbytkov.

Nie je vylúčené, že seniorov môžu páchatelia kontaktovať aj osobne priamo v ich príbytkoch s ponukou rôznych služieb (napr. nákup potravín) alebo predaja liekov na ochranu pred koronavírusom alebo na podporu imunitného systému.

V tejto súvislosti Policajný zbor

1. upozorňuje seniorov, aby boli obozretní voči neznámym osobám, ktoré ich telefonicky kontaktujú z rôznych príčin (napr. meranie teploty, predaj filtrov, ochranných rúšok, dezinfekčných gélov a pod.) a žiadajú od nich peniaze,
2. odporúča seniorom, aby si skutočnosti uvádzané v telefonickom rozhovore s neznámou osobou ihneď overili u svojich príbuzných alebo iných osôb, ktorým dôverujú,
3. vyzýva seniorov, aby nevyberali svoje finančné úspory pre cudzie osoby zo svojich účtov alebo vkladných knížiek a nedávali peniaze osobám, ktoré nepoznajú,
4. odporúča seniorom, aby nepúšťali cudzie osoby do svojich príbytkov a boli opatrní pri internetových nákupoch a overili si predajcov e-shopov,
5. žiada seniorov, aby v týchto prípadoch, alebo v prípadoch, kedy vzniká podozrenie z podvodného konania, ihneď kontaktovali Policajný zbor na čísle „158.“

Za účelom realizácie preventívnych opatrení, ktorých cieľom je zamedziť prípadom protiprávneho konania voči seniorom, Vám v prílohách zasielame informačné letáky a plagáty vypracované na ochranu seniorov pred podvodníkmi a zloďmi a v prílohe č. 4 najnovší informačný leták zameraný na rady a odporúčania pre seniorov reagujúce na ochranu pred podvodníkmi zneužívajúcimi vzniknutú situáciu pandémie ochorenia COVID-19, spracovaný v rámci realizácie národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obeť“. Tento národný projekt je realizovaný odborom prevencie kriminality Kancelárie ministra vnútra Slovenskej republiky. Projekt je podporovaný z finančných prostriedkov Európskeho sociálneho fondu.

Taktiež Vám oznamujeme, že v rámci Slovenskej republiky boli zaznamenané rôzne hoaxy, najmä na internetových sociálnych sieťach, napr. o vyrobení lieku na koronavírus. Takisto boli zaznamenané rôzne nepravdivé správy ohľadne koronavírusu uverejňované v médiách, napr. v Denníku N: <https://dennikn.sk/1801302/najcastejsie-hoaxy-o-koronaviruse-uzavru-bratislavu-a-ibalgin-zhorsuje-ochorenie/>.

Pred nákupom liekov na internete je potrebné si overiť zdroj (predajcu) a nenakupovať z neoverených zdrojov (predajcov), u ktorých hrozí riziko predaja falšovaných liekov (nepovolených a neschválených liekov) a ochranných prostriedkov (vrátane dezinfekčných gélov). Podľa platnej legislatívy je na území Slovenskej republiky možný predaj len registrovaných liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis (tzv. voľnopredajné lieky). Štátny ústav na kontrolu liečiv na svojej internetovej stránke na adrese: <https://www.sukl.sk/> informuje o falšovaných liekoch, vydáva upozornenia aj v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19 a taktiež vydal odporúčanie k tzv. samotestom na COVID-19 pod odkazom: https://www.sukl.sk/hlavna-stranka/slovenska-verzia/media/tlacove-spravy/odporucenie-statneho-ustavu-pre-kontrolu-lieciv-v-suvislosti-so-samotestami-na-covid-19?page_id=5310.

Verejnosť si môže tiež overiť internetového predajcu i na internetovej stránke Slovenskej obchodnej inšpekcie na adrese: <https://www.soi.sk/>, kde je zverejnený informatívny zoznam

rizikových e-shopov, upozornenie na internetové obchody, ktoré po uskutočnení objednávky a jej následnom zaplatení, tovar spotrebiteľovi nedoručia a praktiky prevádzkovateľa internetového obchodu, ktorý po objednaní dezinfekčného prostriedku na ruky spotrebiteľom

doručil balenie obsahujúce vodu, prípadne inú tekutinu pod odkazom: <https://www.soi.sk/sk/informacie-pre-verejnost/upozornenie-na-internetovy-obchod-www-shopolo-sk.soi>.

V prípade, ak niekto vykonáva predaj falšovaných liekov alebo ochranných prostriedkov (vrátane ochranných masiek, gélov a pod.), môže sa okrem iného (do úvahy môže pripadať i trestný čin „Podvod“ podľa § 221 Trestného zákona) dopustiť trestného činu „Ohrozovania zdravia nepovolenými liekmi, liečivami a zdravotníckymi pomôckami“ podľa § 170 Trestného zákona, trestného činu „Neoprávneného zaobchádzania s liekmi, liečivami a zdravotníckymi pomôckami“ podľa § 170a Trestného zákona, trestného činu „Falšovania liekov a zdravotníckej pomôcky“ podľa § 170b Trestného zákona alebo trestného činu „Porušovania práv k ochrannéj známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu“ podľa § 281 Trestného zákona.

V čase prijatých mimoriadnych opatrení proti šíreniu COVID-19 Policajný zbor upozorňuje tiež na riziko nárastu prípadov domáceho násillia. Domáca izolácia v spoločnom priestore s násilníkom môže spôsobiť stupňovanie agresívnych prejavov násilníka a zároveň môže predstavovať prekážky na vyhľadanie pomoci a kontaktovanie Policajného zboru, nakoľko obeť je pod dohľadom násilníka.

Policajný zbor v tejto súvislosti

1. **upozorňuje obeť**, že domáce násillie neprestane samo a môže sa stupňovať,
2. **odporúča obetiam** neváhať a kontaktovať Policajný zbor na telefónnom čísle 158, ktoré je dostupné nepretržite, pričom na telefonické kontaktovanie môžu vyžiť situácie bez prítomnosti násilníka v domácnosti, prípadne situácie, kedy sa sami môžu vzdialiť z domácnosti bez priamej prítomnosti násilníka, napríklad vysypanie odpadkov, vyprázdnenie poštovej schránky, nákup potravín, liekov a podobne,
3. **odporúča, aby obeť** o domácom násillí nemlčali a ak majú možnosť, aby sa zdôverili inej osobe (nemusí to byť príbuzný, môže to byť akákoľvek iná osoba, ktorej dôverujú, napr. kamarátka, susedia a podobne),
4. **dáva do pozornosti** bezplatnú non-stop Linku pre ženy zažívajúce násillie 0800 212 212; poradkyne tejto linky disponujú aktuálnymi informáciami o pomáhajúcich organizáciách a sú pripravené poskytnúť obetiam domáceho násillia rady a odporúčania na riešenie situácie,
5. **apeluje na občanov**, ktorí majú poznatok o tom, že v ich okolí dochádza k domácejmu násilliu, aby neváhali ihneď kontaktovať Policajný zbor na telefónnom čísle 158; oznámenie domáceho násillia polícii môže zabrániť v pokračovaní násillia a tým ochrániť obeť domáceho násillia.

Policajný zbor ubezpečuje, že prípadom domáceho násillia venuje zvýšenú pozornosť a k obetiam domáceho násillia pristupuje citlivo a empaticky. Policajný zbor je povinný prijať a preveriť každé oznámenie domáceho násillia, to platí aj v čase vyhlásenia núdzového či mimoriadneho stavu. Príslušníci Policajného zboru, v praxi, každý jednotlivý prípad domáceho násillia vyhodnocujú a realizujú v súlade s platnou legislatívou a sú na tieto prípady vyškolení.“

V tejto súvislosti si Vás dovoľujem požiadať o **oboznámenie občanov vo Vašej obci s obsahom tohto listu** tak, aby verejnosť, najmä seniori, boli informovaní o najčastejších spôsoboch páchania trestnej činnosti a najefektívnejších možnostiach ochrany pred touto trestnou činnosťou, formou vyvesenia informačných letákov na prístupných miestach (napr.

pošty, obchody, obecné úrady, úradne tabule) alebo formou krátkeho upozornenia v obecnom rozhlase.

Za Vašu spoluprácu Vám vopred ďakujem.

5 Príloh

(zaslané elektronicky)

plk. JUDr. Jaroslav Sedlák
riaditeľ
Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach - okolie